

๘๑

สมถวิปัสสนา

มีคำถามว่า

การปฏิบัติเพื่อให้เข้าถึงพระธรรมกายนี้เป็นสมถะหรือวิปัสสนา
ที่จริงแล้วสมถะกับวิปัสสนานี้ ขาดอันใดอันหนึ่งไม่ได้เลย
เหมือนบันได มันต้องมีขั้น มีตอนของมันไป
ต้องอาศัยซึ่งกันและกัน

สมถะ แปลว่า หยุด นิ่ง สงบ ระวัง

หมายถึง ใจที่แวบไปแวบมา คิดไปในเรื่องราวต่าง ๆ
เราดึงมาหยุดให้เป็นหนึ่ง เป็นเอกัคคตา
มีอารมณ์เดียว หยุดนิ่ง ๆ อย่างนี้เรียกว่า สมถะ

วิธีที่จะฝึกใจให้หยุดนิ่ง เพื่อให้เข้าถึงคำว่า สมถะ

มีเยอะแยะ ที่รวบรวมไว้ในวิสุทธิมรรค ๔๐ วิธี

กสิณ ๑๐ อสุภะ ๑๐ อาหาเรปฏิกูลสัญญา ๑๐

อนุสสติ ๑๐ อย่างนี้เป็นต้น แต่จริง ๆ มีนอกเหนือจากนี้

เยอะมาก คือ ทำอย่างไรก็ได้ให้ใจหยุด

พอใจหยุดนั้นแหละ เรียกว่า สมถะ

ถ้าใจยังไม่หยุด เรียกว่า อนาถะ คือ ใจยังอนาถาอยู่
ยังยากจนอยู่ ยังไม่มีอริยทรัพย์ ถ้าหยุดแล้วรวย

สมณะ แปลว่า หยุด แปลว่านิ่ง ไม่เขยื้อนแล้ว
จะทำวิธีใดก็ได้ที่กล่าวมาแล้ว
จะเริ่มต้นจากอะไรก็ได้ จะภาวนาอะไรก็ได้
หรือไม่ภาวนาก็ได้ ถ้ามั่นใจว่าไม่ฟุ้ง
ที่นี้พอหยุดนิ่งแล้วจะเข้าถึงดวงปฐมมรรค นั้นแหละ **สมณะ**

วิปัสสนา

วิ แปลว่า วิเศษ แจ่ม ต่าง

ปัสสนา แปลว่า เห็น

วิปัสสนา คือ การเห็นที่วิเศษ ที่แจ่มแจ้ง ที่แตกต่าง

แจ่มแจ้งเหมือนดั่งของจากที่มีดอกมากกลางแจ้ง
แล้วก็แตกต่างจากการเห็นด้วยดวงตาสัตว์โลกที่อยู่ในภพ ๓
คือ แตกต่างจากตามนุษย์ ตาทิพย์ของเทวดา
ตารูปพรหม หรือตาอรูปพรหม

เพราะฉะนั้น วิปัสสนา คือ การเห็นด้วยกายธรรมโคตรภูเป็นต้นไป
จึงจะเป็นผู้ที่เห็นอย่างวิเศษ แจ่มแจ้ง
และแตกต่างจากการเห็นด้วยตาสัตว์โลกที่อยู่ในภพ ๓
ต้องกายธรรมนั้นแหละ ถึงจะเป็นวิปัสสนา

เห็นด้วยธรรมจักขุ คือ ดวงตาธรรมของท่าน
ซึ่งเห็นได้ทุกทิศทุกทางในเวลาเดียวกัน ซึ่งมันอัศจรรย์
อยู่ที่เดียวที่เดิม แต่เห็นทั้งซ้าย ขวา หน้า หลัง ล่าง บน
พร้อมกันได้ในเวลาเดียวกัน

เห็นถึงไหนก็รู้ไปถึงตรงนั้น เห็นอดีตก็รู้อดีต
เห็นปัจจุบันก็รู้ปัจจุบัน เห็นอนาคตก็รู้อนาคต

มีภูมิ ๖ คือ เห็นชั้น ๕ आयตนะ ๑๒ ธาตุ ๑๘
อินทรี ๒๒ อริยสัจ ๔ ปฏิจจสมุปบาท
ซึ่งตาอื่นไม่เห็น ตามนุษย์ ทิพย์ พรหม อรูปพรหมไม่เห็น
ไปนั่งคิดฟุ้งซ่านก็ไม่เห็น ต้องเห็นด้วยธรรมกาย

ต้องเข้าถึงพระธรรมกายจึงจะไปเห็นชั้นที่ ๕
รูปเป็นอย่างไร เวทนาเป็นอย่างไร
สัญญาเป็นอย่างไร สังขารเป็นอย่างไร
วิญญาณเป็นอย่างไร
เวทนา ความรู้สึกสุข ทุกข์ ไม่สุข ไม่ทุกข์เป็นอย่างไร
สัญญาความจำได้หมายรู้ สังขาร ความคิด
วิญญาณ ความรู้แจ้ง आयตนะ ๑๒
เห็นได้ทั้งนั้น ซึ่งดวงตาอื่นไม่เห็น
จะเห็นเป็นภาพขึ้นมา เห็นแล้วก็รู้เรื่องด้วย
มันมีเรื่องราวเยอะ เอาว่าย่อ ๆ อย่างนี้ก็แล้วกัน

เพราะฉะนั้น สมณะกับวิปัสสนาจะต้องไปด้วยกัน
แยกออกจากกันไม่ได้เลย ต้องคู่กันไปตลอด
จึงจะถึงจุดหมายปลายทาง
เหมือนเท้า ๒ เท้าก้าวเดินกันไปนั่นแหละ
แต่สมณะเป็นเบื้องต้น วิปัสสนามันท่อนต่อไป

๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๖